КРЕШИМИР САМОДОЛ О ПОСЛЕДЊЕМ СУСРЕТУ СА МЛАДИМ ИГУМАНОМ ЧОКЕШИНЕ

Убојство калуђера Митрофана Матића

Комунистички убица молио је младог игумана да се склони, да не буде ту. А Љотић, његов зборашки старешина, није повероваo и није се сагласио са тим. „Остајте здраво. Ја одох да испијем своју чашу”, рекао је Митрофан својим младим пријатељима и заувек их оставио на једном степеништу у београдској Крунској улици. Између Шапца и Чокешине чекала га је тројка да изврши партијски задатак

Недалеко од Шапца постоји манастир Чокешина, а његов старјешина био је млади калуђер Митрофан Матић, божији раб и човјечији пјесник, сурадник сплитског зборашког листа *Вихор*. Као вихор су биле и његове пјесме, мјешавина религиозног с профаним. Угодан човјек, пун љубави и разумјевања за свакога. Међу његовим пријатељима било је и комуниста. Иако није вјеровао да њихов материјалистички поглед на друштво може учинити човјека сретним, нити му осигурати достојанство, њихов жар за социјалном правдом био му је привлачан.

Било је то 11. коловоза (августа – пр. ур.) 1941. године када сам га последњи пут видио.

Стајао сам с пријатељима у дворишту просторија Збора (Крунска улица), кад видјех како низ степенице силази Митрофан. Бујна црна коса уоквиривала је његово, рекао бих, дјечачко лице, али, овог пута блиједо, мртвачко. Прилази нам и прича:

„Замислите да друг предсједник нема разумијевања за мој случај. Обавијестио сам га да ми је пријатељ комуниста јучер у Шапцу саопћио да сам осуђен од Партије на смрт, а он да је добио задатак да са својом тројком изврши пресуду. Рекао ми је, заправо молио и преклињао, да се некуда склоним јер он задатак мора извршити. Тражио сам, стога, од Љотића сугласност да се преселим у неки други манастир, или да останем у Београду. Љотић ме натенане испитивао, да ли сам се том комунисти, или било којем комунисти у Шапцу икада нечим замјерио. Па, одговорио сам Љотићу, замјерио сам се Партији што сам у Шапцу и околици разносио мисао Збора: никада никоме од комуниста ништа особно нажао нисам учинио. Љотић никако није могао схватити да је то довољан разлог да ме убију. Што сам Љотића више увјеравао, мање ми је вјеровао. Наводио сам случајеве убојстава што су их комунисти већ починили по Мачви. Узалуд – он је био чврст у одлуци да морам остати у свом манастиру. Што сад да радим – питам вас, моје драге пријатеље? Да ли да слушам Љотића и још данас погинем, или да останем барем привремено у Београду, па послије да видим куд ћу?”

Сви смо били збуњени. Осјећали смо да је Митрофан у праву. Али, у нашем романтизму осјећали смо да не смије напустити своју калуђерску браћу, чији је старјешина: не смије напустити ни онај народ на који има велики позитиван утицај. Нетко од присутних му је рекао:

„Не знам, Митрофане, не могу се ставити у твоју кожу.”

Други му је рекао:

„Одлучи сам, по својој савјести.”

Трећи му је рекао:

„Да сам на твом мјесту, знајући сигурно да ћу бити убијен, склонио бих се. Ти си Митрофане потребан жив; мртвих има већ доста.”

Митрофан је остао неодлучан, разочаран због Љотићевог неразумевања, а и због наше неодлучности да га задржимо. А онда се тргао, пружио нам руку: „Остајте ми здраво. Ја одох да испијем своју чашу.” Тако нас је посрамљене оставио Митрофан, отац Митрофан, по годинама млађи од нас. Између Шапца и његовог манастира дочекала га је пријатељева тројка и извршила партијски задатак.

Гледао сам Љотића погруженог, пекла га је савјест. У његовим молитвама, сигуран сам, прво мјесто је припадало оцу Митрофану. Умножили смо његове фотографије, сачували га у успомени. А сад, на крају, што да кажем? Пао је у једном сулудом грађанском рату, прекинуто је рано његово стваралаштво. Био нам је подстрек у нашем „народно–ослободилачком рату”, у којем су нас убијали, а и ми њих, све супротно Христовом учењу. У рату за спас народа – без овлашћења тог истог народа да га спасимо. Вјеровали смо да ће доћи дан када ће нас народ разумјети и све нам опростити. Та иста вјера красила је и остале учеснике у нашем међусобном истребљивању.

Из избјеглиштва, послије Другог свјетског рата, један Митрофанов земљак из околице Шапца, осјетивши изненада силан порив да се закалуђери, постао је то на грчком полуотоку Халкидика, у манастиру Хиландару. Узео је ново име – Митрофан, за успомену на Митрофана Матића. **<**

Објављено: четвртак, 5. новембар 2015, 15:34h